EUROPEES PARLEMENT

COMMISSIE BURGERLIJKE VRIJHEDEN, JUSTITIE EN BINNENLANDSE ZAKEN

Dinsdag 18 januari 2005, 9.00 - 12.30 uur

Wiertzstraat 60 - Brussel
Altiero Spinelli-gebouw (ASP) Zaal 3G3

Openbaar seminar: Naar een betere kwaliteit van de strafrechtspleging in Europa

De artikelen II-107 t/m II-110 van het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa (waarin de artikelen 47 t/m 50 van het Handvest van de grondrechten zijn overgenomen) en de artikelen 6 en 13 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens bepalen de reikwijdte van het "recht op toegang tot de rechter" dat de Unie en haar lidstaten, overeenkomstig hun respectieve bevoegdheden, de Europese burgers moeten garanderen. Dit "recht op toegang tot de rechter" omvat met name het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel, het recht op toegang tot een onpartijdig gerecht, het recht op een eerlijk proces, het recht op behandeling van de zaak binnen een redelijke termijn, en het recht op rechtsbijstand. De bescherming van deze rechten is des te belangrijker in de strafrechtspleging.

Deze bescherming valt in de eerste plaats natuurlijk onder de bevoegdheid van elke lidstaat die hiervoor zorgdraagt in overeenstemming met zijn eigen constitutionele bestel en juridische tradities. Desalniettemin vereist het lidmaatschap van de Unie:
- enerzijds dat de Europese burgers overal in de Unie op vergelijkbare wijze worden behandeld, en
- anderzijds dat het wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten wordt vergroot zodat wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen mogelijk wordt en de eigen burgers zelfs zouden kunnen worden voorgeleid voor een rechter uit een andere lidstaat.

In het Ontwerpverdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa (artikel III-260) en in het Haags programma (punt 3.2.) wordt het belang erkend van een wederzijdse evaluatie tussen de lidstaten om het wederzijds vertrouwen te vergroten. Nu reeds moeten daarvoor de instrumenten en procedures worden ontwikkeld, zoals een betere uitwisseling van informatie en meer scholingsmogelijkheden, teneinde de kwaliteit van de strafrechtspleging in Europa te verbeteren.

De jurisprudentie van de Hoven van Straatsburg en Luxemburg vormen reeds een gemeenschappelijk referentiepunt voor de lidstaten, maar het wederzijds vertrouwen zou zeker worden vergroot wanneer de lidstaten, als de gemeenschappelijke indicatoren eenmaal zijn vastgesteld, elkaar zouden evalueren, zoals reeds het geval is op andere gebieden van de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid. Als deze evaluatie positief uitvalt, kan een kaderbesluit van de Unie op basis van artikel 31, onder 1 c) van het VEU hiervoor de gepaste rechtsgrondslag bieden.

* * *

Tijdens het seminar kunnen in het kader van de werkzaamheden van de heer António Costa, rapporteur voor de ontwerpaanbeveling over "de kwaliteit van de rechtspleging in de lidstaten", en van mevrouw Kathalijne Maria BUITENWEG, rapporteur over het ontwerpkaderbesluit over bepaalde procedurele rechten in strafprocedures de volgende onderwerpen aan bod komen[1]:

Programma (concept)

9.00 uur Opening van de werkzaamheden door **de heer Jean-Louis BOURLANGES**, voorzitter van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

Eerste deel - Wederzijdse evaluatie van de kwaliteit van de rechtspleging: werkzaamheden van nationale en Europese instellingen

9.05 uur Toelichting van **de heer Franco FRATTINI**, ondervoorzitter van de Europese Commissie

Er worden bijdragen verwacht over:
- het praktisch functioneren van de wederzijdse evaluatiesystemen tussen de lidstaten (Schengen, terrorisme, uitbreiding) met betrekking tot het vaststellen van indicatoren, programma's en wijzen van controle, verwerking van de resultaten en de vraag hoe met deze resultaten rekening kan worden gehouden...;
- eerste bevindingen naar aanleiding van de invoering door de lidstaten van de maatregelen van de Unie op het gebied van de wederzijdse erkenning op justitieel gebied en met name bij het Europees aanhoudingsbevel;
- toekomstverwachtingen in het kader van het Haags programma.

9.20 uur Ervaringen en toekomstperspectieven van de hooggerechtshoven van de lidstaten van de EU[2]
De heer Guy CANIVET, eerste president van het Cour de cassation (Frankrijk), voorzitter van het Netwerk van presidenten van de hooggerechtshoven van de Europese Unie

Uit de recente oprichting van dit netwerk, dat is ontstaan na de oprichting van de Vereniging van staatsraden en de hoogste bestuursrechtscollges van de EU[3], blijkt wel dat de hoogste nationale rechtscolleges er steeds meer heil in zien hun ervaringen vanuit een Europees perspectief te delen. Om de Europese justitiële ruimte beter te laten functioneren zou het dan ook nuttig zijn nu reeds op het niveau van de EU rekening te houden met de evaluaties en verwachtingen van deze instellingen.

9.30 uur Ervaringen en toekomstperspectieven van de Hoge Raden der magistratuur
De heer Luigi BERLINGUER, Consiglio Superiore della Magistratura (Italië), voorzitter van het Europees Netwerk van de Raden voor de rechtspraak (RECJ)

[1] Iedere spreker krijgt maximaal tien minuten spreektijd, die de sprekers kunnen aanvullen door het secretariaat van tevoren een schriftelijke bijdrage (zo mogelijk in het Engels of het Frans) toe te sturen. Deze wordt dan tijdens het seminar rondgedeeld.
[2] Voor meer informatie zie: http://www.courdecassation.fr/relations_internationales
[3] Voor meer informatie zie: http://www.raadvst-consetat.be

Dit netwerk, dat op 20 mei 2004[4] werd opgericht, beoogt de ervaringen te delen van instellingen die tot doel hebben de onafhankelijkheid en doeltreffendheid van de rechter in diverse lidstaten te behouden.

9.40 uur Onderzoek naar de indicatoren voor de kwaliteit van de rechtspleging door de Commissie voor de doelmatigheid van de rechtspleging van de Raad van Europa[5]
De heer Eberhard DESCH, voorzitter van de Commissie voor de doelmatigheid van de rechtspleging van de Raad van Europa (afdelingshoofd internationaal recht van het Ministerie van Justitie in Duitsland), en **de heer Guy DE VEL**, algemeen directeur juridische aangelegenheden van de Raad van Europa

10.00 uur Gezichtspunt Eurojust
De heer François FALLETTI, voorzitter van de interinstitutionele werkgroep, Eurojust

10.10 - 10.30 uur - Gedachtewisseling

Tweede deel - Verbetering van de kwaliteit van de rechtspleging: de verwachtingen van de burgers, de rechtsbeoefenaars en de NGO's

10.30 uur De roep om kwaliteit van de gebruikers van het recht
De heer Jean-Paul JEAN, substituut-generaal bij het Hof van beroep van Parijs, docent aan de Universiteit van Poitiers (Frankrijk)

10.40 uur Het gezichtspunt van de advocaten
De heer Han JAHAE, voorzitter van de "European Criminal Bar Association" (ECBA) en **mevrouw Taru SPRONKEN**, voorzitter van de Juridische Afdeling van de European Criminal Bar Association (ECBA)
De heer Bernard VATIER, deken van de Raad van advocaten van de Europese Unie (CCBE)

10.55 uur Het gezichtspunt van de magistraten
De heer Antonio MURA, staatssecretaris van de Union Internationale des Magistrats en
de heer Ignazio JUAN PATRONE, voorzitter van de l'Association des Magistrats européens pour la démocratie et les libertés (MEDEL)

11.10 uur Het gezichtspunt van de NGO's
Mevrouw Susie ALEGRE, "Legal Affairs Executive Officer", Amnesty International,
De heer Antoine MADELIN, permanent vertegenwoordiger bij de Europese Unie van de Internationale Federatie van de mensenrechten liga's (FIDH),

[4] Voor meer informatie kunt u terecht bij de heer Bert van Delden, secretaris-generaal van het netwerk: "encj@rvdr.drp.minjus.nl"
[5] Zie voor meer informatie: http://www.coe.int/T/E/Legal_Affairs/Legal_co-operation/Operation_of_justice/Efficiency_of_justice/

De heer Stephen JAKOBI, directeur van "Fair Trials Abroad"

11.40 - 12.10 uur Gedachtewisseling

12.10 uur Conclusies van de rapporteurs
mevrouw Kathalijne Maria BUITENWEG en
de heer António COSTA, leden van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

---

Bibliographie

Homepage de l'audition : disponible en janvier.

Fiches thématiques sur l'ELSJ : http://www.europarl.eu.int/comparl/libe/elsj/zoom_in/default_fr.htm#4
Livre vert sur le rapprochement, la reconnaissance mutuelle et l'exécution des sanctions pénales dans L'Union européenne (COM((2004)334): http://www.europa.eu.int/eur-lex/pri/fr/dpi/gpr/doc/2004/com2004_0334fr01.doc
Livre vert sur la reconnaissance mutuelle des mesures de contrôle présentencielles non privatives de liberté (COM(2004)562): http://www.europa.eu.int/comm/justice_home/news/consulting_public/gp_30112004/gp_fr.pdf
Convention relative à l'entraide judiciaire en matière pénale (JO C 197 du 12.07.2000) : http://europa.eu.int/eur-lex/pri/fr/oj/dat/2000/c_197/c_19720000712fr00010023.pdf
Décision-cadre du 13 juin 2002 relative au mandat d'arrêt européen et aux procédures de remise entre Etats membres (JO L 190 du 18.7.2002) : http://europa.eu.int/eur-lex/pri/fr/oj/dat/2002/l_190/l_19020020718fr00010018.pdf
Décision-cadre du 22 juillet 2003 relative à l'exécution dans l'Union européenne des décisions de gel de biens ou d'éléments de preuve (JO L 196 du 02.8.2003) : http://europa.eu.int/eur-lex/pri/fr/oj/dat/2003/l_196/l_19620030802fr00450055.pdf
Proposition de décision-cadre du Conseil relative au mandat européen d'obtention de preuves (COM (2003)0688): http://europa.eu.int/eur-lex/fr/com/pdf/2003/com2003_0688fr01.pdf
Proposition de décision-cadre du Conseil relative à certains droits procéduraux accordés dans le cadre des procédures pénales dans l'Union européenne (COM (2004)0328) : http://europa.eu.int/eur-lex/fr/com/pdf/2004/com2004_0328fr01.pdf

ANNEXE

Secrétariat du séminaire	Téléphone	Adresse	Adresse e-mail
Emilio DE CAPITANI **Chef de Division**	**32.2.284.35.08**	**Parlement européen** **Rue Belliard 89** **RMA 1J 032** **1047 Bruxelles**	**ip-libe@europarl.eu.int**
Antoine CAHEN **Administrateur**	**32.2.284.06.60**	**Parlement européen** **Rue Belliard 89** **RMA 1J 014** **1047 Bruxelles**	
Ryszard DE GROOT **Assistance**	**32.2.284.07.95**	**Parlement européen** **Rue Belliard 89** **RMA 01J036** **1047 Bruxelles**	

Belangrijk bericht voor degenen die het seminar willen bijwonen

Het seminar is openbaar. Om veiligheidsredenen moeten deelnemers die geen toegangskaart tot het Europees Parlement bezitten, vóór 15 januari 2005 een laissez-passer opvragen bij het secretariaat van het seminar.